

ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΚΕΙΜΕΝΑ

«Vim hostium cavēre debētis; hostes enim de collibus advolāre solent et caedem militum perpetrāre possunt».

.....
Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antōnii fuerat, Athēnas confūgit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda.

.....
Cato attulit quodam die in curiam ficum praecocem ex Carthagine ostendensque patribus «Interrogo vos» inquit «quando hanc ficum decerptam esse putētis ex arbore». Cum omnes recentem esse dixissent, «Atqui ante tertium diem» inquit «scitōte decerptam esse Carthagine».

.....
Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amīcos habuissem, quos infīdos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση των παραπάνω κειμένων.

Μονάδες 40

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

Vim : την αφαιρετική του ενικού αριθμού

caedem : τη γενική του πληθυντικού αριθμού

bellum : την κλητική του πληθυντικού αριθμού

exercitu : τη γενική του πληθυντικού αριθμού

somno : την ονομαστική του ενικού αριθμού

ei : την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο θηλυκό γένος

species : τη δοτική του ενικού αριθμού

patribus : τη γενική του πληθυντικού αριθμού

hanc : την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού στο ουδέτερο γένος

omnes : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

recentem : την ονομαστική του πληθυντικού αριθμού στο ίδιο γένος, στον συγκριτικό βαθμό

inopes : τη γενική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος, στον ίδιο βαθμό

exulantem : την αφαιρετική του ενικού αριθμού στο ίδιο γένος

quos (το πρώτο): την ονομαστική του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος

neutris : την αιτιατική του ενικού αριθμού στο ουδέτερο γένος.

Μονάδες 15

B2α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τα παρακάτω ρήματα:

possunt: το απαρέμφατο του παρακειμένου

confūgit: το β' πληθυντικό πρόσωπο της προστακτικής του μέλλοντα στην ίδια φωνή

dederat: το α' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή

apparuit: την αφαιρετική του σουπίνου
attulit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
scitōte: την αιτιατική του γερουνδίου
fit: το απαρέμφατο του μέλλοντα στην ίδια φωνή
cecidērunt: το γ' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής του ενεστώτα στην ίδια φωνή
intellegitur: το ίδιο πρόσωπο της οριστικής του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή.

Μονάδες 9

B2β. solent: να γράψετε το γ' ενικό πρόσωπο στην οριστική όλων των χρόνων (να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο του ρήματος, όπου είναι αναγκαίο).

Μονάδες 6

Σύνολο μονάδων 15

Γ1α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις παρακάτω λέξεις:

ei: είναι..... στο

hanc: είναι..... στο

amīcos: είναι..... στο

Μονάδες 6

Γ1β. Να μετατρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική:

«**Ibi [Cassius] vix animum sollicitum somno dederat.**».

Μονάδες 5

Γ1γ. «quodam die»: να μετατρέψετε τον προσδιορισμό του χρόνου, ώστε να εκφράζεται η διάρκεια.

Μονάδες 4

Σύνολο μονάδων 15

Γ2α. «Hoc est ... poteram»: στο παραπάνω απόσπασμα, αφού καταγράψετε τα απαρέμφατα (μονάδες 2), να γράψετε τα υποκείμενά τους (μονάδες 2) και να αιτιολογήσετε την πτώση των υποκειμένων (μονάδες 2).

Μονάδες 6

Γ2β. «cum repente apparuit ei species horrenda»: να αναγνωρίσετε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης (μονάδα 1) και να αιτιολογήσετε τον τρόπο εισαγωγής της (μονάδες 2).

Μονάδες 3

Γ2γ. «exulantem»: να αναλύσετε τη μετοχή σε δευτερεύουσα χρονική πρόταση, η οποία να εκφράζει τη συνεχιζόμενη πράξη.

Μονάδες 3

Γ2δ. «Vim hostium cavere debētis»: αφού αντικαταστήσετε το «**debētis**» με τη φράση «**tu debuisti**», να αναδιατυπώσετε την πρόταση, χρησιμοποιώντας τον κατάλληλο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας.

Μονάδες 3

Σύνολο μονάδων 15

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1. Πρέπει να φυλάγεστε από τη δύναμη των εχθρών· γιατί οι εχθροί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

.....
Μετά τη ναυμαχία στο Άκτιο, ο Κάσσιος από την Πάρμα, ο οποίος είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει την ταραγμένη ψυχή στον ύπνο, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σ' αυτόν φρικτή μορφή.

.....
Ο Κάτωνας έφερε κάποια μέρα στο Βουλευτήριο ένα πρώιμο σύκο από την Καρχηδόνα και ενώ το έδειχνε στους Συγκλητικούς είπε: «Σας ερωτώ πότε νομίζετε ότι αυτό το σύκο κόπηκε από το δέντρο». Όταν όλοι είπαν ότι ήταν φρέσκο, είπε: «Κι όμως, μάθετε ότι κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν από τρεις μέρες.

.....
Αν όμως τύχει να πέσουν (να χάσουν την αρχή), όπως συμβαίνει συνήθως, τότε καταλαβαίνουν πόσο ήταν στερημένοι από φίλους (πόσο τους έλειπαν οι φίλοι). Αυτό συμβαίνει, το οποίο λένε ότι είπε ο Ταρκύνιος όταν ήταν εξόριστος: «Τότε κατάλαβα ποιους είχα αληθινούς φίλους, ποιους ψεύτικους, όταν δεν μπορούσα πια να ανταποδώσω την χάρη ούτε σε εκείνους ούτε σε αυτούς».

B1. vi / caedium / bella / exercituum / somnus / eae / speciei / patrum / haec / omni / recentiores / inopis / exulante / quis / neutrum.

B2. α) potuisse / confugitote / dem / apparitu / affer / sciendum / factum iri / cadat / intellectum erit.

B2. β) solet solitus est
solebat solitus erat
solebit solitus erit

Γ1. α) **ei:** είναι αντικείμενο στο **apparuit**
hanc: είναι ομοιοπαθητικός ονοματικός επιθετικός προσδιορισμός στο **ficum**
amicos: είναι κατηγορούμενο στο **quos**

Γ1. β) Ibi vix animus sollicitus [a Cassio] somno datus erat.

Γ1. γ) quendam diem

Γ2. α) **dixisse:** υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου είναι το **Tarquinium**· βρίσκεται σε πτώση αιτιατική λόγω ετεροπροσωπίας με το υποκείμενο του ρήματος **ferunt**

referre: υποκείμενο του τελικού απαρεμφάτου είναι το **ego**· βρίσκεται σε ονομαστική λόγω ταυτοπροσωπίας με το υποκείμενο του ρήματος **poteram**.

Γ2. β) **cum repente apparuit ei species horrenda:** Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον αντίστροφο σύνδεσμο **cum** ακολουθείται από το επίρρημα **repente** και εκφέρεται με οριστική γιατί μας ενδιαφέρει από χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου γιατί αναφέρεται στο παρελθόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το

επίρρημα *vix* και οριστική υπερσυντελικού. Εκφράζει αιφνίδιο γεγονός. Συντακτικά λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου.

Γ2. γ) *dum exulat*

Γ2. δ) *vim histium cavere tu debuisti.*
Vis hostium cavenda tibi fuit.

ΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΤΩΝ
ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ

«ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ» ΚΑΙ «ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ» ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ

www.floropoulos.gr